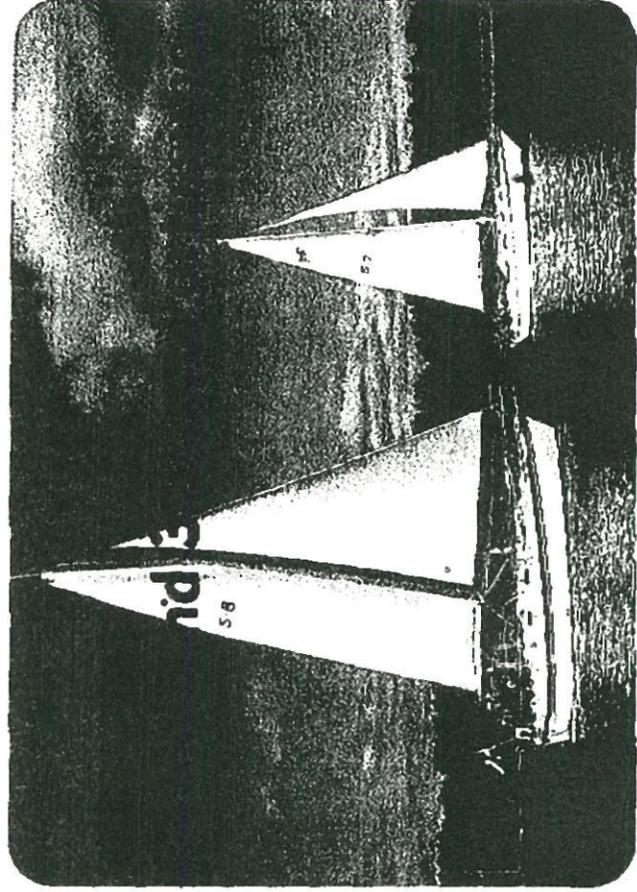

Rejåla och pris- vårda lång- kölare

Den som vill ha mycket båt för pengarna blir ofta glatt överraskad när vodorörande hamnar i en långkölad segelbåt. Mycket volym och låga priser. Seglingsegenskaper är dock lite speciella.

TEXT: CURT GELIN

För tio år sedan föreställde jag mig långkölade segelbåtar som stabila, tåliga för grundstötning, tunga, trygga och perfekta för långfärd.

Hösten 1997 provade jag Vagabond 31 och Fortissimo. Två lite annorlunda långkölare, den ena en kostar, den andra ett mellanting mellan kostar och en förstörd Folkbåt. Däda är maximerade inom begreppet långköl med höga uggar och mycketsegel för att kunna ha bra flyt även i låtta vindar.

Tryggt. Men trögt. Långkölade båtar avgudas av sina ägare, båtarna ser ut att tåla allt och verkar perfekta för atlantsegling. Men tyvärr långkölvännere, era drömmar hejnas inte. Båtarna är de facto mindre styva än kortkölade. I långkölade skrov gör stort motstånd genom vattnet. I praktiken måste Vagabond 31 och Fortissimo revas tidigare än vanliga båtar. Svår kryss är inte deras starka sida och det går inte speciellt fort i hård vind.

Spelar ingen roll, säger semestersegelaren, farten har ingen betydelse.

Men även om man ska ta det lugnt på semesteren så är det många som inte kan låta bli att kappsegla och då lider man av att Vagabond 31 och Fortissimo bara seglar jämnt med 28-30 fotare. Bara på halv vind kan de ånga iväg.

En Atlantöverfart tar 2-3 dygn längre tid i en Fortissimo än i en Comfortina 37. När långkölgången när hamn har övriga pustat ut, besökt barerna. Vad återstår? Svaret är pris och utrymnen.

Du får helt enkelt mycket båt för pengarna. Vagabond 31 har samma volym som 32-34 fotare. Den båt från 1983 som jag lånade hos RTC Båtkontakten på Bullandö, såldes i januari 1998 för 200 000 kr.

Även Fortissimo ger mycket för pengarna. Den såldes av RTC i november 1997 för 220 000 kr.

Det är vad 30-fotare med nyrenoverad motor kostar.

Även om testbåtarna inte är helt jämförbara är Vagabond 31 bästa köpet på grund av bättre byggkvalitet och bättre utrymnen. ■

Fortissimo Långkölare för lättvind

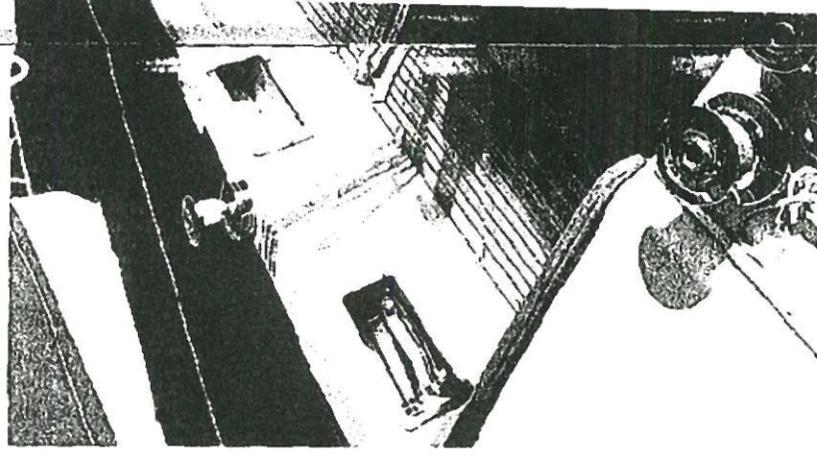
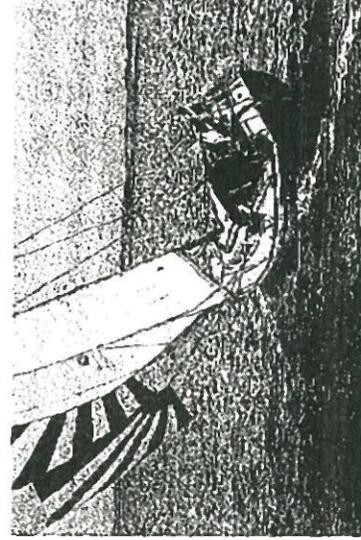
Med Nordiska Folkbåten som förebild ritades Fortissimo av långkölsspecialisten Lars-Olof Norlin. Avsikten var att skapa marknadens snabbaste båt i sitt slag.

TEXT: CURT GELIN
FOTO: LASSE EKLÖF

Vid min första provsegling år 1980 fick Fortissimo bra betyg för god fart i lättvind. Det speciella med båten är att den är långkölad och plattgattad med utarpåliggande roder, ungcår som en Nordisk Folkbåt. Det var ovanlig på den tiden då andra satade på kortkölade båtar. Men konstruktören Lars-Olof Norlin trodde på långkölnisken efter framgångar med Allegro 27 och 33. Dessa var visserligen kostar. Med Fortissimo ville konstruktören förverkliga sina egna ideal och skapa en snabbare, långkölad familjebåt.

Fortissimo var udda också såtillvida att den utvecklades för självbygge redan från början. Tanken var att kunna erbjuda en stor båt billigt för den som ville satsa egen tid på arbete. 1979 kostade ett självbygge med forrahyra, material, inredning, motor, rigg, segel och beslag m m ca 122 500 kr. Avsikten med båten förklarades så här: Fortissimo skall segla bra, fungera i skärgården, klara rejälla långfärder, ha bra sjöegenaskaper, låta att gå på grund, även i full fart, vara oefftergivligt säker och dessutom vara bekväm.

Självklarheter, men tveklöst ger långköl långsamma rörelser, kursstabilitet och tung säng. Och i skärgården haller förstås en lång kölbåta vid grundstötning.

För att höja ryktet döptes Fortissimo om 1983 till Marieholm 33 när tillverkningen hamnade på orten med samma namn. Tanken var att dra nytta av det gamla och väl inarbetade namnet (IF, Marieholm 26). Uförandet ändrades med bland annat aluminiumramar på ruffen och hanteringsmässigt gjord inredning. Priset steg och var 365 400 kr år 1985. Femton exemplar byggdes 1983-1987 innan tillverkningen åter hamnade i Nyköping. Totalt har 210 båtar tillverkats av Acva-Båt.

Tanken var att rädda båten för framtiden. Vilket inte lyckades, den blev för dyr att bygga. Rano Marins listpris hösten 1992 var 602 500 kr.

Riggen på Fortissimo är av partialtyp med högt försägsfäste och enka bakåt-svepta vantpridar. Stagningsvinkeln är förhållandevis smal med vanten fästade en god bit in på däck, vilket ger fördel i snäv skotvinkel för gonan.

Inredningen i Fortissimo är på ritningsen disponerad med långpentry och U-soffa med klaffbord i salongen. Akterut har båten två smala stekkojer. Toaletten finns framför huvudskottet med två stora garderobermittemot. Förpik längst fram är normalstor.

Båten på bilderna är en av de första och har långsäckade kojor och kot vinkel-

pentry vid nergången. I Marieholm 33 är toaletten flyttad akteröver och borbordet offrat. Men dörrar saknas fortfarande mellan sovutrymmena.

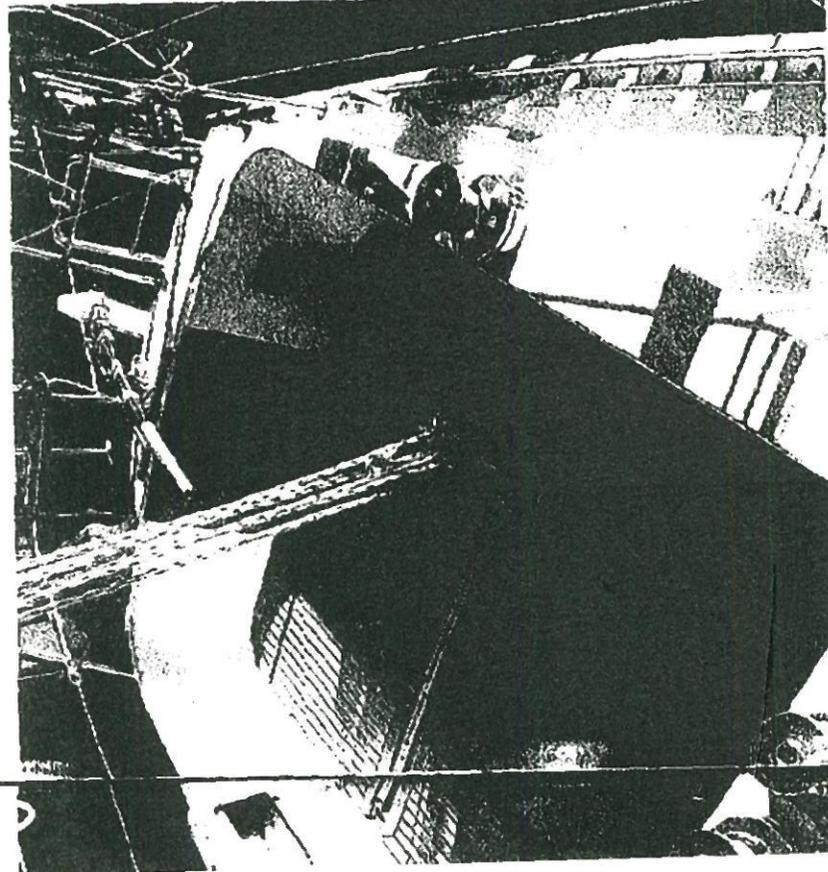
Uförandena varierar med olika köparens önskemål. Grundmaterialet i inredningen är nägorlunda med teak, böjlimmade skåp, lister m m, men basinredning i plast och takmatta mot ojämnt underlag ger livligt amatörkänsla ombord.

Marieholm 33 har fullgott varvsutförande och ingen basinredning. Konstruktionen är solid. Fortissimo är uppbyggd för hand i kraftigt enkellaminat med långsgående förstärkning inplastade i skrovsidorna. Dessutom är alla skott plastade fast mot skrovet och däckel för ytterligare vridstadsiga.

En delbåtar har dessutom basinredning i plast. Den bidrar till stabilitet, även om den främst var till för att underlätta monteringen av inredningen.

Risken vid grundstötning är att rodet skadas, vilket hande när Fortissimo deltog i Båtnyts One of a Kind Regatta 1980.

Seglingsgenskaperna är ungefär vad jag väntade mig. Trots att segelytan är tilltagen kallas båten tung och trög. Den accelererar hyggligt, men behöver fullt roderutslag för att komma över slag. Rörelserna är maktiga. Båten bara niger när vin-

Plus	+ Initialstyr
	+ Tål grundstötning
	+ Snabb
	+ Billig
Minus	- Avdrift på kryss
	- Stor vändradie
	- Ojämn byggkvalitet

Sittbrunnen fungerar bra med låga och breda sargar. Långa bänkar och storskotet på balk med skena betyder att man sitter bra och att roarsman alltid står stort.

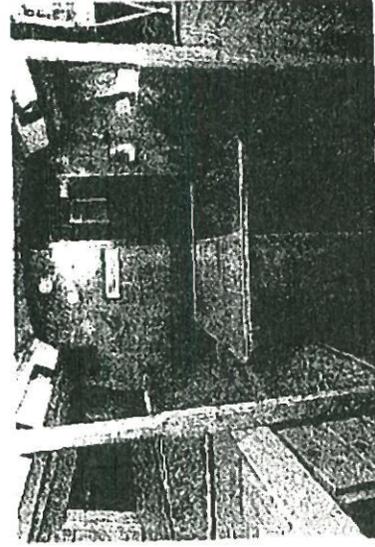
Trots självbygg kan vissa båtar ha hyggligt utförande på inredningen. Båten på bilden har traditionell plannering och är i mahogny läder i kuffronter och däck.

Pentryt varierar efter byggarens åsikter. Spritkåk är en billig lösning. Diskhoarna sitter trångt/på undantag vid nergången. Tidens tand har tårt på hörnet.

den ökar och behåller sin kurs. Tron på stark gång i hårt väder är dock överdriven. Jag har kollat de i blåsig Gotland Runt

1996 och vet att 86 sjömil kryss i 12-15 m/sek tog en Fortissimo 22 timmar 58 minuter. Medan en lika tung Comfortina 32 klarade sträckan på 19 timmar och 10 minuter - 15 procent skillnad.

På halv vind klarade Fortissimo sig ganska bra. Vilket betyder på att denna båt seglar bäst med släck i skolen i semestervindar. Sammanfattningsvis kan sägas att Fortissimo/Marieholm 33 är en normalgod långkölare. Trygg, men även ganska trögdriven. Främsta poängen är att den ger mycket båt för pengarna. Begagnatpriset är i nivå med en del 30- och 31-fotare från samma tid. Räkna med att utförandet varierar. Båten hos KLC var godkänd bortsett från slutage av tidens tand. Ganska trivsamt med mahogny inredning, pryddigt tak och nåtad däck. Andra Fortissimo jag har sett har varit slarvbyggen. Standarden kan göra att priset kan skilja 50-60 000 kr på samma årsmode

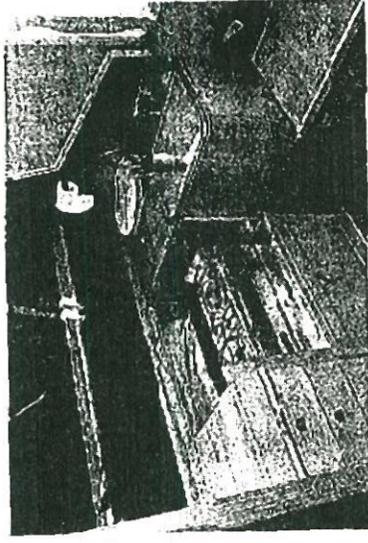
Konemittören Lars-Olof Norlins kom mentar. Fortissimo ritades 1978 som min dröm-båt. Mina krav på icealbåten var bra seglingsegenskaper. Analys av JYS-seglingsegenskaper. Analys av JYS-seglingsresultat i en plattgåttad båt med stor kölvikt som seglade väl.

Segelytan lags till för att ge fina lättvänder egenskaper. Med hög ballastprocent fick båten stabilitet och blev därmed snabb i hård vind.

Den utfallande stävsn, det underskurna förskeppet och det mätliga djupgåendet gör båten lätt att lägga till med i naturhamnar. Bekvämligheten ombord arrangerades med sex kojor, bra ståhöjd ända fram i skansen och ett rejält pentry.

Utluvdsakligen tänkte jag båten för vanlig segling i skärgårdarna.

Men Fortissimo har full kapacitet för långfärd genom sitt V-formade förskepp och mjuka gång i svår sjö.

Data

Fortissimo:

Längd o c	10,00 m
Längd v l	7,32 m
Bredd	3,00 m
Djupgång	1,45 m
Displacement	4 300 kg
Kölvikt	2 000 kg
Storregel + genua 1	62 m ²
Ståhöjd ovan v l	1,45 m
LYS-tel	1,09
Motor	Volvo Penta MD7 13 hk
Konstruktör	Lars-Olof Norlin
Tillverkare	Acvo-Båt (1980-82), Marieholms Båt (1983-87)
Pris	240 000-320 000 kr